

Fentor László

A tűzvizsgálat gyakorlata a fővárosban

Ismét reflektorfénybe került a tűzvizsgálat, amelyet szétapróztottan, kis esetszámmal végeznek vidéken. Mi a helyzet a fővárosban? Hogyan alakul a gyakorlat? Melyek a továbbfejlesztés lehetőségei?

A tűzvizsgálat szakmai irányítása, vezetése

A fővárosban 2000 óta önálló szakágként működik a tűzvizsgálat. Az FTP-n belül a Tűzvizsgálati és Beavatkozáselemzési Főosztály (TVBFO) koordinálja, felügyeli a tűzoltási és mentési parancsnokságok tűzvizsgálati, és adatszolgáltatási tevékenységét.

- Az egyszerű, kevesebb adminisztrációval járó eseteket a 24/48-as időrendben dolgozó szolgálatparancsnokok, helyetteseik vizsgálják. Ebből a beosztási körből azonban nem mindenki rendelkezik a szükséges végzettséggel, így mást kell kijelölni a vizsgálat elvégzésére. Ezekben az esetekben általában a tűzörség parancsnokok folytatják le az eljárást.
- A TVBFO végzi a tűzvizsgálatokat jelentős kárértékű, bűncselekmény gyanús ügyekben. A tűzvizsgálatot nem csak halál esetén kezdjük meg, hanem olyan esetekben is amikor súlyosan sérült személyt találunk a helyszínen. A II-es vagy magasabb fokozatú, az egyéb okból, illetve a szakmai szempontból vizsgálni indokolt esetek is a TVBFO-hoz tartoznak.

Tapasztalataink szerint a jogszabályban meghatározott II-es fokozatú esetek vizsgálata szakmai szempontból nem indokolt, feleslegesen terheli a tűzvizsgálatot, sokszor egy I-es tűz vizsgálata sokkal tanulságosabb lehet. A 2007-es év második félévétől a tűzvizsgálatok száma a jogszabályváltozás miatt a vártnál is jobban lecsökkent.

Személyi feltételek

Jelenleg a fővárosban kb. 50 fő rendelkezik az előírt tanfolyami végzettséggel. A főosztály keretein belül működik a Tűzvizsgáló Készenléti Szolgálat (TKSz), amelynek 5 tűzvizsgálója, és 5 tűzvizsgáló technikus a 24/48-as munkarendben végzi a tűzvizsgálatokat. A tűzvizsgáló technikusoknak a középfokú szakmai képzésük mellett meg kell szerezni a bűnügyi helyszínelői végzettséget is. Ezzel jelenleg hárman rendelkeznek.

A feladat jellegéből adódóan előre nem tervezhető, hogy egy-egy 24 órás szolgálat alatt mennyi tűzvizsgálatot kell megkezdeni. Tapasztalataink szerint egy 3-6 órás helyszínelés jelentős fizikai és mentális megterhelést jelent a lelkiismeretesen dolgozó tűzvizsgáló részére. A helyszínen tapasztaltak értékelése, rögzítése, a személyek meghallgatása nagy odafigyelést, koncentrációt igényel.

A vezető részéről nagy odafigyelést kíván, hogy az egyes tűzvizsgálók a reálisan elvégezhető esetszámmal dolgozzanak, mert csak a szükséges idő biztosításával érhető el az elvárt színvonal. Az elmúlt év vizsgált tüzeseteit tekintve a TKSz egy tűzvizsgálójára kb. 20 tüzeset vizsgálata jutott. Ez így elsősre nem tűnik soknak, de figyelembe kell venni, hogy évente hány szolgálatot teljesít egy vonulós tűzoltó, és a TKSz a bonyolult esetek vizsgálatát végzi, illetve egyéb szolgálati feladatainak is eleget kell tenni.

Számos nehézséget okoz a tűzvizsgálat megszervezése a 24/48-as munkarendben. A gondokat nem a tűzvizsgálat megkezdése, hanem az ezután következő adminisztrációs feladatok, illetve az eljárás folytatása jelenti. Hétféteken, ünnepnapokon gondot jelent az iratokkal kapcsolatos ügykezelés megoldása, a kiadmányozás. A hétköznapra eső szabadnapok miatt szintén

megakadhat az ügymenet. Másik probléma, amikor a tűzvizsgáló a szolgálata alatt úgy kezd meg eljárást, hogy az már a hivatali munkaidőn kívülre esik. Ekkor a halaszthatatlan eljárási cselekményeket (pl.: ügyfélértesítés, szakértő kirendelés, további meghallgatások, adminisztratív teendők megoldása) a következő hivatali munkanapon lehet megoldani. A főosztály hivatali munkarendben dolgozó beosztottai szükség szerint besegítenek ezekbe a feladatokba.

Tárgyi feltételek

A TKSz egy megkülönböztetett jelzésekkel ellátott VW Transporterrel vonul. A jármű a méreteinél fogva alkalmas arra, hogy a tűzvizsgálókat, és a szükséges eszközöket befogadja, és a helyszínre szállítsa. A tűzvizsgálat eredményes elvégzéséhez számos eszköz, felszerelés áll rendelkezésünkre, például: digitális fényképezőgép és kamera, diktafon, nyomrögzítéshez szükséges eszközök és tároló edények, kézi és állványos világító eszközök, kéziszerszámok, szakfelszerelések, létra, mérőeszközök, és az egyéni védőeszközök.

A bizonyítás, és a határozathozatal

A helyszíni körülmények rögzítésénél diktafont használunk. A hangfelvétel alapján készül a helyszíni szemle jegyzőkönyv irodai körülmények között. A helyszín képi rögzítéséhez digitális fényképezőgép és DV kamera áll rendelkezésünkre. A személyek meghallgatása nagy koncentrációt igénylő, gyors reakciót kívánó feladat, amely általában a helyszínen történik, de néha a felmerült kérdések, ellentmondások feloldása érdekében újabb meghallgatásra is szükség lehet. A bizonyítás további fontos eszköze a szakértői vélemény. Az összegyűjtött bizonyítékokra alapozva készül az összefoglaló jelentés. Fontos, hogy az összefoglaló jelentés kellő időben elkészüljön, hogy a tűzvizsgálatot záró határozat elkészítésére is maradjon idő. Ez az összefoglaló jelentés képezi alapját a tűzvizsgálati jelentésnek, amely az elsőfokú eljárást lezáró határozatnak felel meg. A tűzvizsgálati jelentések a főosztályon készülnek az összefoglaló jelentések alapján, így lehetőség van a tűzoltási és mentési parancsnokságok munkájának ellenőrzésére is.

Kapcsolataink

Az FTP-n belül elsőként meg kell említeni a tüzmelegelőzési szakágat A szakág kijelölt munkatársa végzi a kárt szenvedett létesítmény, építmény tüzvédelmi helyzetének értékelését. Tevékenysége egyrészt helyszín megtekintéséből, a rendelkezésre álló iratok tanulmányozásából, és szükség szerint a tűzvizsgálóval történő konzultációból tevődik össze. Az elkészült helyzetértékelést a tűzvizsgáló az összefoglaló jelentésbe illeszti.

A Mentőkutyás Szolgálat a tűzfészek kereső kutyákkal az égésgyorsító anyagok keresésében vesz részt. Másik feladatuk az utólagosan bejelentett tüzesetekkel kapcsolatos halaszthatatlan tűzvizsgálati cselekmények elvégzése.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság szervezeteivel kiemelkedően jó munkakapcsolatot alakítottunk, amely együttműködésen, és egymás tájékoztatásán alapul. A rendőrség helyszínelői a mi tűzvizsgálóinkkal párhuzamosan dolgoznak együtt. A BRFK munkatársaitól segítséget kapunk a helyszín biztosításához, a nyomok rögzítéséhez, valamint a tüzeset helyszínén az ügyfelek, tanúk felkutatásában, azonosításában. A bűnügyi, a közigazgatási eljárásokhoz részünkről megalapozott iratanyaggal, illetve szakértői véleménnyel, szaktanáccsal szolgálunk.

A tűzvizsgálati eljárásoknál a bizonyítást segíti, ha szakértőket rendelünk ki. Leggyakrabban a Bűnügyi Szakértői és Kutató Intézet vegyészeit rendeljük ki. A labor leterhelése miatt szinte

minden esetben az általunk megadott időt túlhaladva küldik meg véleményüket, és sajnos egyre drágábban. Az elmúlt hónapokban a költségek kb. háromszorosára emelkedtek. Egy-egy üvegnyi égésmaradvány vizsgálata eléri a 30.000 forintot. Más területről a leggyakrabban elektromos szakértésre van szükségünk.

Hatósági bizonyítvánnyal kapcsolatos ügyintézés

A halaszthatatlan tűzvizsgálati cselekmények során egy, az erre a feladatra rendszeresített iraton, a tűzeseti adatlapon rögzítjük a jogszabály által meghatározott adatokat. A hatósági bizonyítvány kiadása az ügyfél kérelmére, külön eljárás keretén belül történik a tűzeseti adatlap alapján. A kérelem benyújtásának helyétől függően a TVBFO, és a tűzoltási, és mentési parancsnokságok készítik el a hatósági bizonyítványt. Az ügyfelek a kérésüknek megfelelően vehetik át személyesen, vagy küldjük meg számukra nyolc napon belül az iratot.

A tűzvizsgálat fejlesztésének lehetősége

A folyamatot elemezve az eljárás két részfolyamatra bontható. Az elsőbe a helyszínelés, a halaszthatatlan tűzvizsgálati tevékenységek tartoznak. A másik részbe pedig a vizsgálathoz tartozó eljárási cselekmények. Amíg a helyszínelés megvalósítása folyamatos szolgálat ellátás kíván, addig a vizsgálat hivatali munkarendben végezhető. Ez a megoldás a munkatársak további specializálódását jelenti.

A gyakorlatban ez azt jelentené, hogy a TKSZ 24/48 órás munkarendben helyszínelőként tevékenykedne, majd az ügyvel kapcsolatos további feladatokat átadná a vizsgálónak. A vizsgáló az átadott adatokat, iratokat feldolgozná, értékelné. Szükség esetén további eljárási cselekményeket elvégezne, majd ezek alapján elkészítené az összefoglaló és tűzvizsgálati jelentést.

A terv megvalósításával a tűzoltási és mentési parancsnokságaink mentesülnének a nem szakágukhoz kapcsolódó feladatvégzés alól.

A tűzvizsgálat fővárosban megvalósuló gyakorlata egyedi, amelyet az tesz megvalósíthatóvá, hogy a szervezet jellegéből adódóan lehetőség nyílik egy adott feladatra specializálódni.

Fentor László tű. őrnagy, osztályvezető
FTP Tűzvizsgálati és Beavatkozás-elemzési Főosztály